

налъ щѣше да се върне за обѣдъ отъ работа. Долапи правѣше на Бали ефенди въ кѣщи. Азъ гледахъ. Искаше ми се да помогна, но не бѣ по силитѣ ми. Бравата отскачаше отъ възловитата пенуга, която се отмѣстѣше и отиваше тамъ, дето не трѣбаше. И пакъ мама я зимаше и нагласяваше, а тя ѝ избѣгваше отново. Това се повтаряше много пѣти. доде мама успѣ най-после, разцепи я. Съ досада и умора тя захвърли бравата на страна, събра и нареди дървата на една рѣжа, пригърна ги съ другата и ми даде знакъ да си отиваме горе. Тоя день тя бѣше много угрижена. Усмивка не се мѣркаше на лицето ѝ. Веждитѣ ѝ склучени. Тъмна мъгла отседнала на челото ѝ. Погледа ѝ мжтенъ и разсѣянъ.

Тропна портата. Баща ми си идѣше. Азъ и братчето ми Митко посрещнахме го радостно. Но той не бѣше отзивчивъ като други пѣтъ. Не ни се усмихна и не ни погали.

Насѣдахме край наредѣната трапеза и мълчаливо заядохме. Мама крадешкомъ поглеждаше тате, за да проникне въ неговото неразположение. Тя сякашъ забрави себе си и своята мѣжа. Следъ смъртѣта на тета и даскалъ Димитъръ мама, баба, тате станаха по-нежни единъ къмъ другъ и къмъ насъ — децата. Семейното чувство сега се простираше върху по-тѣсна площъ, та бѣше по-силно. Всички бѣха подъ тежигата на една и сѣща скърбъ. Неизвестността въ близкото и далечно бѣдаше гледаше ни съ огнени очи, свирепи и алчно. Смъртна опасностъ еднакво ни плашеше и възправяше коситѣ ни.

Тате дигна очи и изгледа мама и баба — искаше нѣщо да имъ каже, но като че не се решаваеше :

— Кумъ Найдень . . .

— Какво „кумъ Найдень“? — бързо попита мама.

— Свършено . . .

— Казвай, Коле, какво се маешъ! — нервно, въ единъ гласъ запитаха баба и мама и останаха неподвижни, вкаменѣли, както всѣка бѣше протегнала рѣжа — едната да затопи залѣкъ въ солницата, а другата понесла лѣжица чорба къмъ устата си.